

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K. za pol leta 12 K. za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 kvč.); izven Trsta pa po 8 st. **Telefon številka 870.**

Edinost

Glasilno političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas:

se računajo po vrstah in petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnštvo v ulici **Molin piccolo št. 3. II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna . ulica Carintia št. 12.

Politično društvo „Edinost“.

Vabilo

na

javni shod

katerega priredi

politično društvo „Edinost“

v gostilni g. Jakoba Vekjet p. d. Boca v Sv. Mariji Magdaleni Zgornji v nedeljo dne 1. februvarja t. l.

DNEVNI RED :

„Pogovor o občinski upravi“.

Začetek ob 4. uri popoldne.

Na obilo udeležbo vabi

Odbor.

Hrvatje in Madjari.

I.

Bivši ogrski ministerski predsednik Banffy kar ne more prebrati, da je v osebi gosp. Szella dobil naslednika, to je, da on sam ni več na oblasti. Zato pazi zadnje čase jastrebovim očesom, kje je kaka prilika, da bi delal svojemu nasledniku neprilike. Zato deluje v šovinizmu. Človek bi moral meniti sicer, da Madjari so vsi — naj bodo že libaralci ali klerikalci, Kešutoveci ali Szelloveci — taki nacionalni šovinisti, da šovinizem na Madjarskem sploh ni več zmogel za stopnjevanje, večanje. No, gospod Banffy najde vedno novih prilik za dokazovanje, da madjarska politika še vedno niti od daleč ni dovolj madjarska. Izlasti mu ne ugaja madjarska politika nasproti Hrvatstvi; to politiko opisuje on kakor veliko bolj popustljivo, nego je v interesu državne ideje Madjarov.

G. Banffy se nadeja, da svojega rivala Szella najglaglje vrže iz sedla s tem, da laska madjarski megalomaniji in da še bolj podžiga madjarski šovinizem. V ta namen je porabil priliko, ki mu jo je ponudila razprava v včeršnjem seji ogrske magnatske zbornice o načrtu zakona, t. o. č. o potnih listov. Banffy je izjavil namreč, da bo glasoval proti temu zakonskemu načrtu iz razloga, ker odredba, da morajo biti potni listi, izdani v Hrvatski, sestavljeni v hrvatskem in francoskem jeziku, ne odgovarja nagodbi od leta 1868 ter da

PODLISTEK.

Na rojstni zemlji.

Spisal **Ksaver Šandor Gjaliski**; prevel **M. C. VII.**

Iz njegovih misli, čustev, a najbolj iz sanjarij, katerih se je včasih sramoval, včasih veselil, vidramil ga je veseli, dobro poznani glas vrtnarja Martina, ki se je z ogromno košaro v roki približal Levu, snameje sicer res klubok, ali vendar mu je o tem nekak famelijaren izraz odseval z lica. V hiši je služil Martin že nad trideset let in poznal je Leva že od najmlajše dobe. Bil je sicer še precej udan pitju, in kakor navadno vrtnarji, je tudi on znal marsikaj spraviti z vrta na svojo korist — no, staremu Blinjeviću se je nekako priljubil in poslednji ga ni hotel odpustiti. Kadar je nakuril kaj prehudega, ga je Blinjević po starodavnem običaju s palico v roki zopet spravil k pameti in Martin je bil zopet za nekoliko časa v redu. Izlasti zato ga je imel Blinjević rad, ker je znal izvrstno cepiti in je bil nenavaden sadjar.

— Poljubljam roko, mladi gospod! — je začel sedaj, pogledovaje po strani na Le-

ta odredba nasprotuje madjarski narodni ideji. Banffy je zahteval, da se tudi potni listi, izdani v Hrvatski, morajo sestavljati v madjarskem in francoskem jeziku! Celo Avstrija, ki je v narodnem obziru mnogo bolj razkosana od Ogrske, da je določila, da se morajo vsi potni listi sestavljati predvsem v nemškem jeziku. Banffy je s'ednjič izvajal, da, če tudi je na Hrvatskem hrvatski uradni jezik, mora biti raba istega vendar le omejena samo za notranje poslovanje v deželi.

Banffy-ju je odgovarjal podpredsed. magnatske zbornice Ernuszdb v svoji lastnosti kakor predsednik odseka, kateri se peča s posli, ki se tičejo državnega prava. Ernuszdb je menil, da je bil Banffyjev govor sestavljen iz samih narodnih fraz, določenih, da napravijo utis na javno mnenje. Patriotizem — povdarjal je govornik — ni monopol in šovinizem ni patriotizem. Izjavil je na to, da ima Hrvatska privilegij posluževati se deželne jezika v uradnih spisih; nespoštovanje nagodbe s Hrvatsko da bi pomenilo kršenje zakona.

Ta debata v ogrski zbornici je zelo poučna za vse one, ki sodelujejo na hrvatski politiki. Posebno pa za tiste Hrvatke politike — sicer jih ni dosti, ali mnogo oblasti imajo — ki še vedne mislijo, da v zvezi z Ogrsko nahajajo najboljše garancije za svoj narodni razvoj in izlasti najizdatnejo obrambo pred germanizatoričnimi tendencami »Dunaja«. — Debate, kakršnja je bila včeršnjaja v ogrski zbornici, bi morala (bi menili mi) vendar strezaiti te politike. Mi nočemo tu raziskovati, v koliko je včeraj iz podpredsednika Ernuszdba govorila iskrenost, ali pošteno prepričanje, z druge pa želja, da brani svojega somišljenika in strankarskega šefa pred napadi nevarnega rivala. Denimo, da je govoril iskreno. Verujmo! Ali javno mnenje madjarsko, pa tudi ogrska zbornica sama, šteje le malo mož, ki bi se ne identificirali s šovinizmom Banffyjevim nasproti vsemu Jugoslovanstvu in torej tudi nasproti Hrvatom. Na to stran ne more biti nobenega dvoma za onega, ki sledi pojavom zadnjih dob izlasti v madjarskem novinstvu in v raznih publikacijah raznih madjarskih politikov, razkrivajočih madjarske načrte ozirom na jugoslovanske pokrajine, ki so že v okvirju monarhije, potem na okupiranih pokrajini in dalje na ves Balkan.

Tu vidimo povsem resne madjarske politike, ki stezajo svoje roko — in to, menimo, reže naravnost v živo meso Hrvatske — po Dalmaciji, kakor po pokrajini, ki da po zgodovini

vov žep, da li ne vise iz istega cigare, po katerih je imel posebno poželjenje. In nadaljeval je takoj skoro protektorskim načinom pripovedovati Levu, kako stoji stvari z vrtom. Lev ga je rad poslušal. Ni mu bil neprijeten ta dobrodušno udano, a z druge strani zopet premeteno vedenje starega go spodskega sluga.

Martin se je tudi osmelil, da je govoril o svoji gosodi in o življenju v dvoru; res da se ni pritoževal, ali vendar je moral reči, da ima vedno še isto mero vina, kakor tedaj, ko je bil še mlad.

Lev ga je poslušal le na pol, a potem mu je ponudil cigaro ter šel dalje; ko je prišel iz dvora, je začel silni glas starega Blinjevića, ki je klical Martina.

Z vrta je šel kraj ribnjaka v brda. Gosta rosa v travi ga ni motila. V gosti megli, v katero se je zgubljala krajina je še ono, kar je bilo videti, izgledalo sivo, tužno. Lev je pal v svojo navadno nezadovoljstvo. Zopet sta pritiskala nanj melanholija in zlovolja, vse mu je bilo nedežno. Zopet ga je mučila sodbja svojih nazorov, ki so mu vsa njegovo dosedanjo razburjenost, njegovo navdušenje in njegove rane misli predstavljali kakor mamila in prevare. Sedaj kar ni mo-

in naravi pri pada naravnost k madjarski državi mimoidiši državno pravo Hrvatov. In vidimo povsem resne madjarske politike, ki smatrajo kakor samo ob sebi umevno, da Balkan pride v sfero madjarskih interesov.

Seveda se nam poroče, da so to utopije. So, ne tajimo, v kolikor se dostaja balkanskega poluotoka; radi oddaljenosti in veličine ciljev in radi svetovnih faktorjev ki imajo sodelovati na balkanskem vprašanju, so za takov mal in etično slabo fundiran narod, kakor madjarski slični veliki načrti res utopistični. Ali vprašanje je drugo, da-li to, kar je za Madjare ozirom na ves Balkan le utopija, ne pomenja resne nevarnosti za Hrvatsko. Hrvatska je Madjarom bližja. Madjarskim poželjenjem po Balkanu bodo na potu faktorji svetovne politike; ali na ožjem terenu, v borbi med madjarskim poželjenjem in hrvatskimi aspiracijami po narodni in državno-pravni nezavisnosti, so šanse madjarstva vse drugačne, ugodnejše, izlasti, dokler bo država uredba monarhije taka, kakršnja je sedaj, dokler bo obstal dualizem. Dočim madjarskim aspiracijam preko mej monarhije strižejo peroti faktorji svetovne politike, pa je naravna posledica dualistični uredbi monarhije ta, da mogočni faktorji v istej povspešujejo aspiracije Madjarov v okvirju te monarhije in je v tipu politikov, kakoršen je baron Banffy, posebljen faktor, s katerim morajo hrvatski politiki prav resno računati in — se gabati!

Politični pregled.

V Trstu, 27. januarja 1903.

O položaju. V nedeljo je govoril v Kolinu v meščanskem klubu državni poslanec dr. Fuč. Dr. Fuč je jako izrazil politik in je vedno na strani onih življev v klubu, ki so za odločno borbo proti avstrijskemu sistemu. V tem zmislu je govoril tudi v Kolinu, a njegova izvajanja so tem važnejša, ker dr. Fuč ni le bister politik, markantna politična ličnost v češkem klubu, ampak je tudi nacionalna ekonom, jako verziran in upoštevan od vseh strank izlasti v trgovskih vprašanjih. Od takega moža je pričakovati, da je dobro uvažil vse pomisleke, predno je izgovoril besedo za najostrejo taktiko proti vladajočemu sistemu. In res je rekel nekako: Jaz nisem obstrukcionist principa, jaz pri znavam celó, da je obstrukcija zanikanje parlamentarizma, nasilje, revolucija, ali je trenotkov, ko se mora čustvo umakniti pred

gel več umeti svoje prejšnje radosti. A naj bolj se je sramoval tistega silnega utisa, ki ga je hkratu napravila nanj Vera. Skoraj grajal se je radi neumnosti semnajstletnega mladeniča, ki se daje mamiti od prve lepe gospiče, ki jo je srečal. Oh — sram — sram ga je bilo. Jzil se je sam na-se. Bilo mu je težko in bolešno. Kakor jata ptice nesrečo nositeljice našle so nanj slike in spomni iz sveta. In po vrsti jih je videl — tiste strašne ljudi, s katerimi je dosedaj živel; videl je sebične druzeže, brezlušne svoje gospodarje, podle pokvar ene kleč-plazee, ki se ne plašijo najgršega obrekovanja, da je razbojniško uporabijo proti svojemu bližnjemu — vseh, vseh, moral je zopet gledati pred svojo dušo!

— Torej povsodi spremlja ta zverina človeka! — Tudi tu moram misliti na njih. Oh — kako da jih ne moram odpraviti iz misli! — je vskliknil glasno.

VIII.

V tem hipu je zagledal tikom pred seboj — Vero. Šla je brzim korakom. Na sebi je imela enostavno gladko obleko s temno-modrim jopičem. Vitka in stasita jej postava nosila se je lahkotno in divnim harmoničnim vedenjem, in bilo je v megli

razumom in kje si treba reči: ni nobenega drugega sredstva več! Po treznem in zrelem premišljevanju prav moj razum pravi odločno, da se v danjih nenormalnih časih na češki narod obstrukcionizem naravnost kategoričen imperativ! In vzrok da ne dopuščamo delavnosti parlamenta, je ta, da nemška obstrukcija tišči vso državo kakor v sponah in da je ministerstvo Koerberjevo inkarnacija nemške obstrukcije. To ministerstvo služi izključno le interesom Nemcev. Dokler je to ministerstvo na oblasti nimamo ničesar pričakovati, ampak nevarnost, da bo nemška centralizacija dalje napredovala, postaja večja in večja. Prvi naš cilj mora biti: ta vlada mora pasti; drugi cilj: terorizem nemške manjšine se mora zlomiti! To je edino možna in edino prava taktika. 50 do 60 mož lahko ovira delovanje parlamenta in ne bo preostajalo drugega, nego da zbornico pošljejo domov in si pomagajo s § 14. Dr. Koerber bi doživel fiasko s svojo misijo in bi moral iti. V drugem slučaju, ako se Čeh: ne upro s sredstvom obstrukcije, bi bili v kakih 5 mesecih rešeni vojni zakon, proračun in nagodba z Ogrsko, in dr. Koerber bi se smatral prvim državnikom Avstrije, da si njegovo ministerstvo v resnici ni nič drugega, nego ekspozitura konference načelnikov nemških strank. To pa bi bil katastrofalen poraz češke politike. A posledica temu bi bila, da bi se Čehi začeli klati med seboj in bi v tem boju izrabljali svoje politične, kulturne in gospodarske moči. Čehi morajo in tudi morejo rizikirati obstrukcijejo!

Ozirom na jezikovne načrte vladine je izjavil dr. Fuč, da so isti atentat na pravice češkega naroda in je menil, da se odločilnim krogom namenoma dajejo krive informacije o razpoloženju v češkem narodu. Tem krogom pa ne more biti ležeče na tem, da bi ulivali olje v ogenj.

Po Fučovem mnenju je pozicija ministra dra. Rezeka absolutno nevzdržljiva. Ali naj Rezek v češkem klubu zastopa interese kabineta, ali pa v kabinetu interese češkega kluba? Govornik se je obrnil precej ostro tudi proti politiki kričevega oportunističnega dra. Stranskega. Ob sedanjih razmerah je to politika abdikacije. Čehi morajo delati na revizijo ustave, na zlomljenje nemške premoči in na odstranjenje moči birokracije. Čehi morajo povspeševati sedanji proces razpadanja, ki se vrši v državi. Oni so sprednja straža proti svetovnemu gospodarstvu

kakor da plava. — V roki je nosila solnčnik.

— Dobro jutro! — pozdravila ga je veselo in ljubozljivo, ne da bi bila čakala na njegov pozdrav. Ali vendar ni bilo nikake siedi tistemu posnemanju možkega družabnega načina, s kakorjem se navadno odlikujejo plemenitaškinje na deželi in one, ki za njimi ubirajo stopinje. Vera je marveč izgledala o tem nekako srmožljivo in zardečela do vrh čela.

On se je je globoko priklonil, a v sebi se je moral diviti prekrasemu pojavu deklice, ni sledi ni bilo več o prejšnji njegovi ozlovoljenosti. Zopet je popolnoma podlegel razkošnemu čaru, ki je kakor vel iz njenega pojava.

— Kam tako zgodaj — pa tu — sredi polja? — jo je vprašal v resnici začuden, ne da bi bil zmogel kako drugo besedo.

— Ha — Vi niste temu navajeni od — od — in bila je razburjena. Hotea mu je reči »od vaših mestnih dam«, no — ni mogla! Zdelo se jej je, kakor da bi taka beseda z njene strani bila hvalisanje. — Imam tam onkraj posla na naši njivi. Pobiramo tam turščico — pak moram tjakaj.

(Pride še.)

pangermanizma. Na tej straži morajo vstrajati in potem dopusti Bog, da ostavijo svojo deželo zamecem v njih in v interesu vsega Slovanstva.

Zborovalci so dru. Fořtu enoglasno izrekli zaupanje. Gospodu Koerberju bižkone ne zvane posebno prijetno ta izvajanja, ali na češko javnost gotovo napravijo globok utis. A da je češko javno mnenje, katerega ni možno trajno prezirati, to je skušalo že mnogokatero ministerstvo, ki je moralo leči na ono grobišče, kateremu pravimo v Avstriji — češko vprašanje!

Sladkorno vprašanje. Včeraj je imel sejo odsek poslanske zbornice, kateri odsek proučuje predlogo glede sladkornega vprašanja. Govorili so posl. Tambosi, Basevi, Kliemann, Ellenbogen, Lecher in finančni minister Böhm-Bawerk. Na tozadevna izvajanja posl. Lecherja odgovoril je finančni minister, da on ni nasproten znižanju davka na sladkor. Odkaz je vsprejel §§ 1., 2., 3., 4. in 5. ter je prišel razpravo o § 6.

Srbska kraljeva dvojica na grobu Milana. Dne 11. februarja prideta kralj in kraljica srbska v Krušedol na grob pok. razkralja Milana. V Zemunu ju pozdravita ban hrvatski grof Khuen Hedervary in korni poveljnik F. Z. M. Klobus. Na kolodvor v Zemun pridejo tudi načelniki oblasti, častniki in častna stotinja. Slišalo bo v Karlovcu, odkjer se kraljeva dvojica z vozom odpelje do samostana v Krušedolu, kjer je shranjeno truplo pok. Milana. V samostanu bosta kralj in kraljica gosta našega cesarja.

Temu potovanju se pripisuje tudi politična važnost v toliko, ker menijo, da se v istem izražajo posledice sporazumljenja naše monarhije z Rusijo.

Dogodki v Venezueli. Iz Washingtona poročajo dne 26. t. m., da se vlasti gotovo tekom 24 ur dogovorijo, kedaj je odvezti blokado. Med pooblaščenec Venezuele, Bowenom, in zastopniki Anglije, Nemčije in Italije so se vršila pismena pogajanja glede odvetja blokade. Zastopniki da so privolili v odpravo blokade.

Iz New Yorka brzojavljajo, da so ustaši v neki bitki premagali vladne čete, katerim je poveljeval predsednik Castro. — Iz New Yorka poročajo nadalje, da so Nemci naskočili in zavzeli trdnjavo San Carlos, katero so potem razstrelili.

Iz francozke zbornice. V včerajšnji seji francozke zbornice je predsedoval podpredsednik Jaurès in je bilo to prvokrat, da je v francozki komori predsedoval socialist. Razprava se je vršila povsem mirno. Nacionalisti so predlagali, naj se dovoli 50 tisoč frankov v to, da se na Place de la Concorde nahajajoči se marmornati strasburški spomenik izdela v bronu. Nacj. nalisti hoteli so s tem predlogom opomniti Jaurès, da še vedno obstoji alzaško vprašanje in želja po revanši.

Na zahtevo socialist. Allarda, naj se odpove konkordat in naj se briše proračuna za bogoočastje, odgovoril je ministerski predsednik, da je on sicer pristaš ločenja cerkve od države, ali sedaj da še ni prišel čas za tako ločenje, ker je še vedno potreben obstoj verske ideje.

V Franciji torej, ki je v kulturnem razvoju daleč pred nami, smatra najliberalnejše ministerstvo versko idejo še vedno za neobhodno potrebno in priznava s tem, da ima verski čut globoke korenine v narodu ter da izvršuje na narod mogočen upliv; med Slovence pa se nahajajo razni scisti, ki trdijo, da se je verska ideja že preživela in da so vse naše borbe za pravice našega jezika v cerkvi nepotrebno delo, s katerim se brezuspešno tratijo narodne sile.

Tržaške vesti.

Oficijozni glasovi o dogodkih v Riemanjih. Nedoelgo temu smo bili pisali, v kakih zvezah so gospodje okoli »Slovenca«. Sedaj se je že začelo kazati. Riemanje napadajo: Židovski »Piccolo«, »pobožna« »Ri-creazione«, irredentični »Independente«, novinarski izrodek »Gazzettino«, »pobožni« »Avvenire«, glasi primorskega zistema »Trieste«, oficijozna »Triester Zeitung« — in za vsemi temi je stopil v areno še ljubljanski »Slovenec«.

Mi nočemo meritorno odgovarjati na njegova izvajanja, kakor nismo hoteli dose-
daj še odgovarjati »Slovenčevci« lepi družbi iz tabora naših narodnih nasprotnikov. Naša ura še ni došla! A ko pride, takrat bomo drugače govorili. Za danes konstatir-

amo, da so iz izvajanj »Slovenca« samega razvidna nastopa dejstva:

1. da je bil prestop Riemanjev na grško-katoliški obred pravilno izveden, v sporazumljenju se sv. Stolico, a da je temu nasprotovala naša nemška vlada;

2. da nima tržaški škof nikake jurisdikcije nad Riemanjei, ampak so Riemanje pravno pridruženi v zvezo križevske škofije;

3. da naša nemška vlada ni pustila Riemanjev administrativno pod oblastnijo unijatskega vladike ter da je dala tržaškemu škofu ves svoj aparat, ki naj jih siloma pripravi nazaj pod oblast poslednjega;

4. da ima »in spiritualibus« (to je: oblast za deljenje sv. zakramentov, za sv. mašo, posebno pa za ženitev, krst in pokop, skratka vso svečeniško pastirsko službo) vso jurisdikcijo v Riemanjih izključno samo unijatski vladika Drohobecki;

5. da je krževski unijatski vladika Drohobecki prijavil tržaškemu škofu dru. Naglu, da za unijatski praznik sv. Treh kraljev pošlje v Riemanje svojega unijatskega duhovnika in da je bilo proti temu poslednjemu poslanih v Riemanje kakih 60 orožnikov in so bili konsignirani vojaki v Trstu;

6. da bodo Riemanjei še proganjani zaradi cerkvenega denarja, miloščine, darov itd.

Vse to izhaja iz »Slovenčevih« izvajanj. Kakor se vidi so ta izvajanja povsem slična onim v »Triester Zeitung«. Mi pa se kar čudimo, kako so si v Ljubljani zamislili oči in ušesa!

Dogodki v Riemanjih. Ozirom na včerajšnje našo notico pod tem naslovom nam zatrjajo od kompetentne strani, da prevzvišeni škof tržaški ni dal ukaza, naj se cerkev in zvonik zapreta, marveč da on ne odobruje tega postopanja od politične oblasti.

Komentar od naše strani pride jutri.

Shod težakov. Težaki iz svobodne luke so imeli v nedeljo pod predsedništvom Richarda Arnerritscha shod v dvorani Mally. Dvorana je bila natlačena zborovalcev. Na shodu so se prečitela in odobrila pravila nove za luge težakov domačinov. Predsednik je sporočil, da ga je pozval k sebi viši namestništveni svetnik Lasciac, kateremu je on (predsednik) na drobno opisal žalostno stanje domačih težakov, ki trpijo vsled preplave našega mesta s tujimi delavci, katere posebno podpira socialistična zadruga težakov. Govornik Viktor Cuttin je protestiral proti pisanju socialističnega lista, ki da zasramuje predsednika Arnerritscha. Shod je na to vsprejel od Cuttina predlagano resolucijo, izrekajočo brezpogojno zaupanje do svojega predsednika. Govoril je potem tudi g. Ivan Skočigerič, ki je oistro prijel kamoristično časopisje, med katero je prševal tudi organ socialistične stranke in dejal, da se kamora vsa trese že o prvem nastopu delavcev domačinov. Na to je govoril zopet g. Cuttin, ki je povdarjal, da v naše mesto prihajajo dan za dnevom cele trope delavcev iz Italije, ki kradejo kruh iz ust domačinov. Ta preplava našega mesta z delavci iz Italije, je izvajal govornik, je delo italijanske masonerije, katera hoče na ta način plagoma pripraviti naše mesto za Italijo.

In zopet — domovinska pravica! Andrej Fabjan iz Komna je vložil svoječasno na tukajšnjem mestnem magistratu prošnjo za dosego domovinske pravice v Trstu.

Mestni magistrat mu je prošnjo odbil iz razloga, ker je bil prošilcev sin en dan v tukajšnji mestni bolnišnici!! Ker je bil omenjeni Fabjanov sin v času, ko je bil v bolnišnici, čen tukajšnje okrajne blagajne, je urad političnega društva »Edinost« poslal Fabjana, očeta, naj gre v okrajno blagajno in naj si izposluje potrdilo, da je ista plačala — kakor je po zakonu dolžna — bolniške stroške.

Mesto pa, da bi mu izdali naprošeno potrdilo, so gospoda na okrajni blagajni poslali stranko, naj gre v mestno bolnišnico iskat potrdila.

V bolnišnici so rekli Fabjanu, da je račun poravnat, a kedo da je plačal, to da uprava bolnišnice pove še le potem, ko bo povprašana za to od kompetentne strani!

Dodati moramo še, da Fabjan ni bil nikdar vprašan po kakem plačilu, da se mu ni nikdar dostavila kaka tirjalnica in da se ni zahtevalo od njega niti ubožnega lista,

kar bi se bilo moralo storiti, ako bi bil on ovuzen plačati bolniške stroške!

Tako je Fabjanu nemogoče dokazati, da njegov sin ni užival nikake miloščine, oziroma, da je okrajna bolniška blagajna po svoji dolžnosti poravnala bolniške stroške!

Stvar, ki ni prva te vrste, je prijavljena c. kr. namestništvu, katero pa menda take odloke našega magistrata — da si so stvari jasne kakor beli dan — pošilja še le na Dunaj v rešitev!

Drugače si ne moramo misliti, ker je že minolo nad 6 mesecev, kar smo vložili prvo slično pritožbo, a do danes še ni nikakega znamenja o kaki rešitvi!

Tako postopanje mestnega magistrata, okrajne bolniške blagajne in uprave mestne bolnišnice je protizakonito, a skriva je tudi vlada, ker ne stori ničesar energičnega, da bi se enkrat že nehale te šikane!

Onim, ki se hočejo izseliti! V »Obzoru« čitamo, da bosanska deželna vlada nudi izseljencem v Bosni gotove olajšave in ugodnosti. Zahteva pa od njih dokaz: da vsaka rodbina more 1½ ali dve leti živeti iz svojih sredstev, a na zemljišču, ki ga dobi od vlade, za katero jej je potrebna svota 1200 K. Za to daje bosanska vlada naseljencem od leta 1903 20 hektarjev zemlje-novine, za katero plačajo priseljenci-poljedelci 1 krono na leto za vsaki hektar v ime zakupa. Po desetih letih dobrega vedenja in obdelovanja preide zemljišče v last priseljencea.

Naše stalščke ozirom na vprašanje izseljevanja je znano. Mi smo principijelno proti vsakemu izseljevanju iz razlogov, ki smo jih našli nedavno temu v seriji člankov o tem vprašanju. Ali če se že kdo na vsaki način hoče seliti, bodi, da ga v to silijo razmere, bodi, da ga vleče proč od rodne zemlje neodklonljiv nagon, potem mu že moramo svetovati, naj se seli raje v bližnjo Bosno, nego pa v daljnjo Ameriko. To pa že iz tega jednostavnega razloga, ker je riziko manje, oziroma ker je povratek laglji v slučaju, da v tujini ni našel iskane sreče.

Slavnemu vodstvu pošte in brzojava do znanja. Prejeli smo s prošnjo, da objavimo:

Tukajšnja spedičijska tvrdka Rudolf Pretner je dne 22 t. m. oddala na brzojavnem uradu brzojavko za tvrdko Viljem Mayer na Reki. Naslovljenec pa je dobil brzojavko dne 24 t. m. ob peti uri popoldne. Kakor je razvidno iz tozadevnega pisma te tvrdke, je imela ista vsled te zamude kakih 50 K škode. Iz istega pisma je tudi razvidno, da s omenjeno brzojavko poslali v č r n o g o r s k o R i e k o. Ali sličnost v imenih — pravi pismo — ne opravičuje tu nikakor. Brzojavna pristojbina za Črnogoro znaša 9 stotink za besedo. Za navadno pristojbino se torej sploh ne sme vsprejemati brzojavke v Črnogoro.

Ne tako! Pišejo nam: Ko sem bil včeraj v našem Sv. Križu ob morju, sem moral v svoje neljubo presentčenju poslušati neznosno — laško kruljenje!

Je-li treba, da se Slovenci pačimo s tujimi pesmami, ko imamo svojih krasnih pesmic na razpolago?

Zakaj se oni, ki vodijo, ali ki bi morali voditi narodno gibanje našega ljudstva, ne potrudijo v to, da bi širili med naše ljudstvo naše narodne popevke?

Čemu sta se trudili naši vrli društvi »Slava« in »Vesela« z izdanjem cele kite narodnih pesmic, ako se, mesto teh, v čisto slovenski vasi, kakoršnja je Sv. Križ, prepevajo laške spakedranke?!

Zganite se in delujte na to, da ljudstvo enkrat opusti laško pačenje in se oprime svojih krasnih narodnih popevk! Kadar pa počno Lahi prepevati naše slovenske pesmi, tedaj začnemo tudi mi, rade volje, pevati laške pesmi. Dokler pa se ne zgodi to — in do tega je še daleč — dotlej ostajajmo mi pri svojem in ne žalimo rodni bratov, ki nas rade volje obiskujejo v naših vaseh. Bodimo torej možje in nehajmo s propagiranjem tujih, nam nasprotnih popevk! Ne gujmo in ljubimo to, kar je izišlo iz našega naroda in živi v njem!

Peto glavno zasedanje istrske prizivne komisije za osebno dohodarino je prišlo dne 26. t. m. pod predsedstvom dvornega svetnika in finančnega ravnatelja, viteza Otona pl. Zimmermanna.

Zavarovalnica za govejo živino v sv. Križu ima — kakor je bilo razvidno v poročilu na obnem zboru — 75 udov, ki posedujejo 115 glav živine. V minolem letu je pginilo 5 glav živine in so morali zadrž-

niko 3 krat dokladati k navadnim prispevkom v pokritje stroškov, oziroma, da so poškodovanci dobili polno pomoč. Ali to ni oplasilno udov in hočejo dalje vstrajati — spoznavši nje veliko dobroto — v tej organizaciji za samopomoč. Tudi križki kmetje hočejo napredovati na tem polju, kakor drugi njihovi bratje po okolici.

Spoznanje prodira vendar le in v tem bo rešitev za naše okoličane — gospodarsko in narodno.

V novi odbor so bili izvoljeni: Martin Košuta 26, predsednik; Anton Košuta 157, podpredsednik; Ivan Sedmak 61, tajnik; Jernej Kralj 11, blagajnik; Franjo Košuta 24, Štefan Sirk 214, Jernej Košuta 65, Josip Tence 79i Matija Sedmak 284, Jakob Sedmak 118, odborniki; Kristijan Košuta 194, Ivan Košuta 177, Andrej Maganja 262, nadzorniki

Porotno sodišče. Kakor smo že včeraj na kratko sporočili, vršila se je včeraj pred tukajšnjim porotnim sodiščem porotna obravnava proti Viktoriju Cantetu.

Dne 21. septembra proti polnoči je namreč Cante na trgu Barriera vecchia se silo izrgal uro in veržeo Karolu della Rosa in potem pobegnul. Della Rosa in njegov tovariš Cancinea pa sta stekla za njim in ga s pomočjo družih ujela v ulici Boco. Cante je bil že prej izgnan iz našega mesta in bil že neštivilnokrat kaznovan. Sodišče ga je obsodilo na petletno ječo.

Smrtna obsodba bivšega burskega poveljnika. Irskega poslanca Lineha je angleško sodišče obsodilo na smrt, ker se je boril na strani Burow kakor polkovnik. Sodišče je spoznalo, da je Lineh izdal domovino v najkritičnejem času. Lineh je povsem mirno vsprejel svojo obsodbo. Prevladuje mnenje, da Lineha priporoče v pomiloščenje in da se smrtna obsodba ne izvede. Na Irskem smatrajo Lineha za mučenika. Neki irski list pravi, da so Irski vsi zanj, ker Lineh da je personifikacija irskih idej, ki so sovražne Angliji.

Od sv. Jakoba nam pišejo: Ah, to je bila zabava, da še ni bilo nikdar take! Naši Čitalničarji, ki so se dosedaj urili v plesu tu gori na hribu v svojih tesnih prostorih, stopili so »s hriba doli v vase« ter priredili minolo soboto v dvorani Mally svoj prvi plesni venček. Udel zba je bila dvorani primerna. Naše krasotice, katerim tukaj doma na hribu pravimo »punčke«, naделе so si svatovska kr. leca, da so izgledale kakor bi hotele »stopiti pred altar«. In naši mladeniči? Vsi so bili v črnini z belimi ovrtniki in belimi rokavicami; i, no, kakor ženini. Čitatelj, morda misliš, da je bilo mej njimi zastran obleke kaj spogledovanja, opazk, kritikovanja? O, nič, nič; bili so kakor bratci in sestrice mej seboj — sami naši, sami naši! Aha, res; eden se nam je hotel nekaj kujati, ker je mislil, da je dobil od neke že angažovane gospe kock, pa smo mu pojasnili ta »kock«, ki ni bil kock in dobro je bilo. Plesalo se je zavestno, brez šuma in hrupa, pa točno, da so se trije tuji plesovodji, ki so nas prišli opazovat, kar čudili. Vsa čast našim plesovodjem, gg. Bizjaku in Vraben. Saj pravim: imenitna je bila ta zabava! Drugi plesni venček priredi naša Čitalnica v istih prostorih dne 14. februarja. Kaj bo še le takrat, ko bomo plesali »Kolo«? Kedor se hoče dobro »imeti«, naj pride k nam! Pa preveč jih ne sme prti, sicer bi bila guječa.

Eden, ki ima nad našo mladino dopadenje.

Okrajna bolniška blagajna. V minolem tednu je bilo naznanjenih 729 slučajev bolezni. Od teh je bilo 804 oseb spoznanjih zdravih, tako jih je še 1731 v podpori. Med te je šteti 197 bolnikov, kateri spadajo zavarovalnici proti nezgodam. Konstatiranih je bilo 208 prestopkov zdravnikovih odredob. Podpore v minolem tednu je bilo izplačane 21.549-60 K.

Dražbe promičnin. V sredo, dne 28. jan. ob 10. uri predpoldne se bodo v našem saredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča v ni-
vilne stvari vršile sledeče dražbe promičnin: ulica Conicoli 3, 1 omara, miza in razno; ulica Arcata 8, oprema v zakgi; Korzo 7, klopi, ogledalo in razno; ulica Galileo 16, hišna oprava; ulica Solitario 6, oprema v zalogi in razno; ulica Remota 4, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 3-0, ob 2. uri popoldne 10. C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 767-5. — Danes plima ob 8-5 predp. in ob 9-10 pop.; oseka ob 2-21 predpoldne in ob 2-18 popoldne.

Svoji k svojim! Prejeli smo: Kar se dostaja dolžnega podpiranja svojih trgovcev in obrtnikov, bili smo mi Slovenci do pred malo časa povsem spatični. Danes se je stvar obrnila na boljše, toda stalo bo še mnogo dela in truda, predno bo Slovenec Slovenca podpiral tako, kakor zahteva skupna njihju korist.

V Trstu pa moramo govoriti o Slovanih in ne esmo o Slovenceh, ker tu je mnogo trgovcev, kakor tudi naroda, ki niso Slovenci, a so — Slovani. Slovanska dolžnost je torej, da mi Slovani podpiramo v prvi vrsti svoje sobrate, in še le, ako že nikakor ni mogoče, da bi se poslužili pri teh, smemo iskati, česar trebamo pri drugorodnih.

Danes imamo tu, hvala Bogu, že toliko trgovcev in obrtnikov, kateri so res vredni tega imena, da jih ne moremo navajati imenoma, ne da bi se morali bati, da izpustimo tega ali onega.

Omeniti pa naj nam bo dovoljeno nekatere vrste obrti, oziroma trgovine, ki so še slabo ali sploh niso zastopane z naše slovenske strani.

Mesarje, ki je naroden, imamo n. pr. v našem mestu enega samega. Ta je Tomaž Zadnik, ki ima svojo mesnico za cerkvijo Sv. Antona novega, na trgu Sv. Ivana števil. 6. Ta mesar zasluzi, da ga toplo priporočamo, ker je, kakor smo rekli, edini v našem mestu, ki ni pozabil, da je sin slovenske matere in ki postreza z dobrim blagom po zmernih cenah in je zelo uljuden, kar pogrešamo pri ogromni večini laških mesarjev. Omeniti je tudi udovo Enej, ki prodaja lesnem trgu nasproti kavarni »Armonia«, suho cvetje in vse potrebno za pogrebe.

Klobučarja, brivec, zlatarja, rokavičarja, knjigoveza, knjigotlačca, fotografa itd. sploh nimamo niti enega, ki bi nam bil, ako že ni naroden, vsaj pravičen.

V tem oziru bi se moralo nekaj ukreniti in bi jim mi drage volje potom javne reklame šli na roko.

Kakor rečeno: dandanes imamo že precej krepak naraščaj v trgovini in obrti, ali le v gotovih strokah! Maogo, mnogo polja pa je še zapuščenega in čaka — podjetne roke. Za vse to bo trebalo poskrbeti.

Društvene vesti.

Dramatično društvo v Trstu naznanja glede svoje predstave na dan Svečnice v Barkovljah, da bo začetek ob 4. uri in pol pop. Tozadevno zadnje naznanilo moramo popraviti v toliko, da igra »Pojdimo na Dunaj« je burka v 4 slikah in ne (kakor je bilo rečeno pomotoma) v 5 dejanjih. Kakor nam poročajo, je igra velezabavna in bo vzbujala mnogo smeha. Dve zadnji predstavi dramatičnega društva sti bili resne vsebine, zato je sedaj odbor odločil veseligrro ter upamo, da sleherni poslušalec našde o uprizoritvi te ource dovolj zabave. — Cene so jako nizke. Vstopnina 30 nvč., sedeži od I.—V. vrste 40 nvč., od VI. vrste naprej po 20 nvč.

„Pogrebno društvo za Kocol in Kadin“. Odbor tega društva naznanja svojim členom, da bo imelo isto v nedeljo, dne 8. februarja svoj redni letni občni zbor pri Lovcu v gostilni g. Josipa Gerdola (po domače Jura) št. 154. Pričetek zborovanja bo ob 4^{1/2} uri popoldne.

Odbor.

Pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku priredi dne 1. februarja t. l. pustno veselico v gostilni g. Marina Lukša. Sodeloval bo orkester tržaškega pešpolka. Po veselici bo ples, ki bo trajal do jutra. Vspored veselice priobčimo jutri.

Vabilo. Podpisano nadzorništvu »Delavskega konsumnega društva« pri sv. Jakobu v Trstu uljudno vabi vse člene na posvetovanje, katero se bo vršilo na Svečnico, dne 2. februarja 1903, v slovenski šoli pri sv. Jakobu, ulica Giulisni št. 28, točno ob 4. uri popoldne.

Fran Primožič, Ivan Besednjak.

Darovi. Na upravo našega lista je poslala gospica Josipina Kastelic iz Materije K 6-10, nabrane v veseli narodni družbi za možko podružnico sv. Cirila in Metodija; v isti namen sta podarila novoporočena gosp. Grgič in gospica A. Grižon K 3 pri sv. Jakobu v Trstu; nadalje v ravnosti namen perški družbi »Slava« in »Vesela« K 15-88 ter dijaškemu podpornemu društvu v Pazinu K 15-88, nabrane na veselici povodom pevanja novih narodnih popevk. Za te darove narodnih društev gre zahvala gosp. skladatelju Val. Pižonu, kateri za svoje

skladbe ni vsprejel nikake nagrade, marveč prepustil isto narodnim nameom.

Ta denar (razven K 15-88, poslanih že dijaškemu podp. društvu v Pazinu) se nahaja pri naši upravi.

Našemu uredništvu pa je došlo za dijaško društvo v Pazinu 8 K 68 st., nabranih povodom poroke g. Petra Tavčarja z gospico Josipino Trčel. Tudi to svoto odpošljemo na svoje mesto.

Veliki ples »Trgovskega izobraževalnega društva« se bo vršil dne 31. t. m. v gledališču »Goldoni« (Armonia).

Za ta ples je zavladalo veliko zanimanje in se delajo velike priprave. Ni dvoma torej, da ta ples naših trgovcev (ki je postal že tradicijonalen) tudi letos vspe najlepše. Gledališče bo sijajno odličeno in električno razsvetljeno.

Lože se že pridno razprodajajo. Kdor si torej želi nabaviti ložo, naj se požuri, ker bi sicer utegnil prti prepozno. Da pa bo tudi glede vstopnic ustrezno sl. občinstvu in da se istemu ne bo trebalo boriti pri blagajni, je odrejeno, da vstopnice dobivajo pri sledeč h gospodih:

Plesničar ul. Giulia 25, Tomažič ulica Molin a vento 3, Marušič, trg. Bariera 5, Černe, trg. Bariera 1, Vatovec St. Maurizio, Delak, trg. Rosario (zaloga pohištva), Žgur in Popotnik ul. Poste nuove, Millonig ul. Gega, Luina ul. Legna, Makovec pri Hillebrandu ul. St. Lazzaro in Žgur pri Gracichu, rdeči trg. — Lože so na razpolago v kavarni »Commercio«.

Vesti iz Kranjske.

* **Splošno slovensko žensko društvo v Ljubljani** je imelo predvčerajšnjim svoj občni zbor. Iz poročila je razvidno, da je imelo društvo 128 rednih članic in 23 podpornih oziroma ustanovnih. Društvu ni namen, da bi koga poučevalo, marveč hoče svojim članicam preskrbljati cenena sredstva, da se same poučujejo in si širijo obzorje. V to služijo v prvi vrsti društvena knjižnica in pa javna predavanja. Kojig v knjižnici je 288 slovenskih in 403 nemške; poleg teh je še raznih čeških, poljskih, hrvatskih in ruskih knjig. Društvo je pristopilo tudi po dunajski zvezi k svetovnemu ženskemu društvu, ki ima vsako tretje leto svoj svetovni kongres. Predsednica društva je bila zopet izvoljena gospa dr. Tavčarjeva.

* **Gospod Danilo**, člen slovenske drame v Ljubljani, bo dne 26. februarja praznoval 25 letnico svojega delovanja v tej lastnosti. V proslavo tega jubileja se uprizori narodna igra »Deseti brate«.

* **Idrijska realka**. Šolska stavba idrijske realke je dograjena. S pričetkom prihodnjega šolskega leta se bo zavod že lahko izročil svojemu namenu, ker bo do tedaj stavba že osnažena in opravljena. V posloplju bo tudi stanovanje za ravnatelja in slugo.

* **Zima in mraz**. Gradašica in Mali graben v Ljubljani sta minoli teden po nekodi do sredine pomrznila. Tudi Lica in Prošica na Barji imata po nekod ledeno skorjo.

* **Ameriški Slovenci v staro domovino**. Kakor smo že poročali, ameriški Slovenci letos obiščejo staro domovino. Ameriški sloven-ki listi že vabijo rojake na obilno udeležbo. Iz New-Yorka se odpeljejo izletniki 11. junija naravnost v Neapolj, kjer ostanejo 1 dan, odtod pojdejo v Rim, kjer osetu, na potu iz Rima se ustavijo 1 dan v Florenci, 1 dan v Benetkah, odkoder potem pridejo na obisk stare domovine. Najprej pridejo v Trst, potem obiščejo baje tudi čudovito postojinsko jama, na to pridejo v Ljubljano, nekateri izlete potem tudi na Bled. Nazaj se vrne vsakdo, kadar hoče, s parniki Hamburg American. V Ljubljani se ustanovi poseben odbor, ki bo skrbel za časten vsprejem dragih ameriških rojakov na slovenskih tleh. Po »Slovenca«.

Razne vesti.

Smrt povodom narkoze. Iz Lvova javljajo o nastopnem nenavadnem slučaju: Sproga železniškega nadzornika Makuša je imela biti narkotizirana radi neke večje operacije. Povodom same narkoze je vseučilišni profesor se svojim pomagačem zapustil operacijsko dvorano še pred operacijo, ne da bi bil rekel ni eno besedo. Ozolo operacijske mize so se hitro zbrali asistenti, ki niso mogli umeti tega nenavadnega postopanja. Gospa Makuš je bila že mrtva. Potem, ko

je bila že pokopana, je državno pravdnštvo odredilo, da se ima truplo zopet izkopati in prevesti v zavod za sodno medicino, kjer doklčijo vzrok smrti.

Italijanski častnik — razbojnik v Kitaju. Ko se je poročnik Madugo povrnil iz Kitaja je kupil neko posestvo za 300 000 lir. Ker pa je bilo znano, da je bil ta častnik v vednih denarnih neprilikalih, se je uvela preiskava proti njemu in oglašajo se priče, da je Madugo na nekem rekogaisiranju oropal hišo nekega bogatega kitajskega mandarina.

Sin, ki je svojemu očetu nos odgriznil. Kmet Grega Sokičič iz Županj na Hrvaškem se je dne 18. t. m. sprl se svojim lastnim sinom Franom. V tem prepiru je sin dvakrat s pestjo udaril očeta in slednjič mu je odgriznil nos.

Došli zdravnik je hitro zopet prišel odgriznjeni del obraza in nađe je da se zopet zaceli. Sin se izgovarja, da se je sprl z očetom za to, ker ta poslednji zapravlja premoženje, česar on, sin, ne more trpeti.

Poljudno delovanje ženstva.

Spisal Adolf Ribnikar.

(Zvrčetek.)

Vseh pa prekašajo zopet Angleži. V velikem »Peoples Palace« Londona prirejajo ženske literarne večere. Takoj nato aranžirajo zabavni del, pa naj že postavljajo na program ljudski koncert, ljudsko igro ali kako drugo zabavo. Ženske streme odločno potem, da bi kar najboljša vzgajale ljudi s hygieničnimi in čednostnimi sredstvi in jih kolikor največ privabljuje k praktičnemu šolanju. Učencem kakor učiteljem pa dovoljujejo popolno svobodo in ne ločijo ženskih pravie od moških.

Kako kažejo žensko enakopravnost z možkim, to nsm pravijo knjižnice, kjer so za ženske odločeni posebni prostori. V njih leže predvsem ženski listi in več izvodov najvažnejših dnevnikov, radi česar ženskam ni treba pohajati niti splšne čitalnice.

Sloviti »Settlements« skrbje osobito za otroke, kakor tudi za pouk in zabavo mladih delavk. Študentke angleških univerz niso dosti pozneje nego tovariši akademiki spoznale pomen poljudnega dela. Še leta 1887. so ustanovile poljudni zavod v Southwerk-u. 24 let na to je bilo ustanovljenih že nad 20 tacihi zavodov, v katerih so izobrazovali ženske za vse pomoči v socialnem oziru. In danes? V Settlements prihajajo učiteljice, v svesti si svojega poklica, ki jim veleva vzgojevati ljudstvo, posestnice, katerim leži na srcu blagor deželanov, deklice (in naj so tudi zarogene z zdravniki ali prepovedniki, saj imajo namen z bodočim mužem skupno delovati za ljudstvo), gospe, in naj so njihovi možje še tako visoki uradniki. A kaj delajo za ženstvo ti Settlements-i?

Prirejajo družbinske večere za vse ljudi — brez razlike stanov. Kaj posebno gledajo na to, da izborna zabavajo uboge tovarniške deklice in žene delavcev. S cer jih tudi poučujejo predvsem higijeno in oskrbovanje otrok.

Za učence in učenke prirejajo večurne igre, na katerih se radoste, ako vidijo mladino erčno se veseliti in se dostojro igrati. Tacihi iger in naj so iste na planem ali pa po sobanah, se učenčki tako vesele, da jih vsakokrat komaj čakajo. Udeležuje se jih vsak teden kakih 9000 otrok.

Ženski Settlements-i se pečajo poleg tega še s tem, da zboljšavajo delavska stanovanja, da skrbje za redno obiskovanje revnih rodbin in delenje cvetice med-nje.

Vsak zavod ima še kake specialitete. Msurce npr. jako cenno restavracijo za delavke. Mej obedom igra vsaki dan godba.

Jako socialen je Hoksou-Settlements, ki ne pozna služkinj. Resident, t. j. začasni ravnatelj zavoda — ki ni ravno majhna oseba — mora sam opravljati hišna opravila in seveda tudi sam soažiti tla.

Prilčno hočemo povedati še, v koliko je poljudno delovanje razvito mej Slovankami in v koliko ravno mej Slovenkami!

Brzobjavna poročila.

Sladkorno vprašanje.

DUNAJ 27. (B.) Odsek za proučevanje predloge glede davka na sladkor je nadaljeval podrobno razpravo. O razpravi o § 6. razvijal je poslanec B ä r n e i t h e r načrt, kako bi se porabil prebitek, katerega je pričakovati vsled znižanja sladkorne cene, v svrhu znižanja davka na sladkor.

Iz ogrske zbornice.

BUDIMPEŠTA 27. (B.) O nadaljevaju debate o obrambni predlogi kaže posl. Solymossy (vladna stranka) na velika oboroževanja evropskih vlasti, katere silijo tudi Avstro-Ogrsko v poznanenja.

Kitajske stvari.

PEKING 26. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: Angleško ameriansko in francosko poslanstvo protestujejo formelao proti imenovanju Ju-Ljen Cana šanzjijskim guvernerjem, ker je dokazano, da je on na umorih misjonarjev sokriv.

Dogodki v Venezueli.

LONDON 27. (B.) Reuterjeva pisarna javlja iz La Guayre večerajšnjega dne: Tukajšnja pomorska oblast je izjavila, da se v sredo odpravi blokada.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcija lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcij lista »Edinost« v Trstu.

Zahvala.

Vsem onim, ki so nam povodom smrti naše

ZORE

izrekli ali sporočili svoje sočutje, izrekamo iskreno zahvalo. Izlasti pa se zahvalujemo pevkam in pevcom slavnega društva »Kolo« na lepem izrazu sočutja.

V Trstu, 26. januarja 1903.

Rodbina Cotičeva.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisane zadruga z omejenim poroštvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost z jamčena, kajti les se osušil
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačno.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Štacuno v najem

se odda v tržški okolici na jako prometnem kraju. Naslov pri upravi »Edinost«.

Na prodaj sti dve njivi

s trtami in rodnim drevjem in oljkami, ena v Prebeneku, druga v Ospu, okraj Koper. Kupnina nizka. Kdor želi kupiti, naj se obrne do uprave »Edinost« v Trstu.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
T R S T
TOVARNA: ZALOGA:
Via Teoa, 1. | Piazza Rosario št. 3
vogel | (šolsko poslopje)
Via Limitza | in Via Riberge št. 21
Telefon št. 670.

Večje ali manjše, srca in slik. Iz-
vrtaje a oče tudi po posebnih načelih.

Cene brez konkurence.
ILUSTRIRANI ČISTIKI KASTORI IN FRANKO
Predmeti poslavio se na posodob
ali železnico franco.

MATTONI
GISSHÜBLER
naravn
sitalkna kloban

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Zavarje postojna in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Naznanilo in priporočilo.

Častim si naznanjati slavnemu občinstvu da je

prodajalnica jestvin

v ulici delle Legna št. 6

kojo sem več let vodil, prešla v mojo popolno last.

Prodajalnica je dobro založena z vedno zvežim in raznovrstnim blagom. Prodajam testenine iz tovarne Znidaršič & Valenčič v H. Bistrici, Ciril Metodovo kavino primes in Ciril Metodovo sladno kavo kakor tudi narodne užigalice.

Nadejam se, da me bode slavno občinstvo blagovolilo tudi za naprej počaščati z obilnimi obiski, belezi udani

Josip Luin.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapetarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnice. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu kolj za odpošiljanje po železnici ali morju.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečavanjem zakonito d. vojenskih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutschgasse, 8.

Hiša na prodaj ali razza stanovanja se dajajo v najem pri Sv. Ivanu št. 863.

Hiša na prodaj.

Primerna hiša na lepem kraju v bližini Sv. Justa je takoj na prodaj. Pobljže se izve v naši tiskarni, ulica Carintia št. 12.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljate so poštne proste.

Prezema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. p. v. avstr. Lloyd.

Spostovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Methodijevo

cikorijo.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali popravke, krtare izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojimu rojakom v mestu, okolici in na dežel: v mislu gesla: **Svoji k svojim!**

TRGANJE

v rokah in nogah preneha vsakomu v treh dneh ako se posluži **antirheuminega mazila**. Cena steklenice s točnim navodilom in s poštino, ako se denar naprej pošlje, gl. 1,20.

KAŠELJ

preneha ako se uporabi steklenico trpotčevega soka in francoskega čaja. Cena s poštino ako se denar naprej pošlje gl. 1,40. Pri zastarih bolečinah treba nadaljne troške.

ŽIVOTNI BALZAM

„SALVATOR“

On čisti kri ter je najbolje zdravilo za notranje in vranje bolezni.

Cena emcto 12 steklenič 2 gl. 50 nvč., 24 steklenič 4 gl. 50 nvč., s poštino, ako se denar naprej pošlje lekarni

„SALVATOR“

v Varaždinu

(Hrvatsko)

EPICARIN

LILJANOVA POMADA

Polnovplačani akcijski kapital

K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz

Promesse izdaja k vsakemu krebanju.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in novčije zapale kupone

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavicje.

Ekompt in inkasno menlo.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

izgubi

Borzna naročila.

Podružnica v Spjetu

(Dalmacija)

Denarne vloge vsprejema

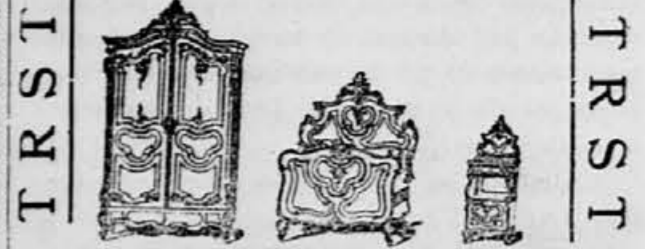
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne uloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

TOVARNA POHIŠTVA

IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio

Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe na zahtevanje brezplačno.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, okvirjev, ogledal, stolic, stenskih ur

se rahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriška Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavnica 2.000.000 K ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specialno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavi v slučaju ženitve ali prehoda v vojake zavarovani znesek proti materemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 469.

Friderik Steindler

ulica Aquedotto št. 2. (zraven svetlj. čarja G. Gherdol).

Specialiteta v predmetih iz gumija, priprave za zravnavanje, stroj za metati vodo, zdravniški pasovi, steklenice za dojenje otrok, galoši tovarne „Boston Rubber“.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl

gostilno

v ul. Belvedere št. 23 B.

Točil bom izvrstna in pristna vina, in sicer **dalmatinsko vino po 32 nvč., istrski refošk po 36 nvč., belo vipavsko po 40 nvč.**

Kuhinja bo vedno preskrbljena z dobri jedili.

Priporočam se za obilen obisk

Fran Valetič.